

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Ulrika Paavle
Sorainen
ulrika.paavle@sorainen.com

Teie 01.10.2025
Meie 17.10.2025 nr 10-4/7987-2

Vastus pöördumisele

Justiits- ja Digiministeeriumis registreeriti teie pöördumine, milles avaldasite arvamust, et Vabariigi Valitsuse 3.1.2013 [määrusega](#) nr 4 kehtestatud "Jälitustoimingust teavitamise ja jälitustoimiku tutvustamise kord" on kehtestatud volitusnormi ületavalt ning on põhiseadusega vastuolus ka seetõttu, et piirab ebaproportsionaalselt kaitseõiguse teostamist.

Ministeerium sellise käsitlemisega ei nõustu. Viidatud määruse aluseks oleva KrMS § 126¹⁴ lg 3 kohaselt kehtestab valitsus määrusega jälitustoimingust teavitamise ja jälitustoimiku tutvustamise korra. „Tutvustamise kord“ on piisavalt lai volitus, mille alla mahuvad lisaks tutvumise koha määramisele ka nii koopiategemise kui ka väljakirjutuste tegemise regulatsioonid. Muu hulgas lubab „korra“ kehtestamine neid õigusi piirata. Selguse huvides märgime sedagi, et KrMS § 126¹⁴ alusel tutvustatavat teavet ei saa samastada KrMS §-s 160⁴ sätestatud menetlusedokumentidega, kuna menetlusedokumentideks, mis omab kriminaalmenetluses tähendust (jälitustoimingu protokolliks), võidakse vormistada üksnes osa kogutud materjalist (või üldse mitte midagi). Eelnev tähendab, et jälitustoimingutega kogutud andmete tutvustamisele ei laiene KrMS § 160⁴ lg-s 1 sätestatud väljakirjutuste tegemise ja koopiategemise õigus.

Seonduvalt kaitseõiguse piiramise põhiseaduspärasusega märgime, et vaidlusalused piirangud tagavad mitut legitiimset eesmärki, millest peamine on (kolmandate) isikute eraelu kaitse. Teabe valimatul kättesaadavaks (või koguni allalaetavaks) tegemisel ei ole riigil enam võimalik kaitsta teavet levitamise eest, samas kui potentsiaalne kahju isiku heale nimele või üldisemalt eraelule võib olla korvamatu. Ministeerium püüab kaitseõiguse tagamist siiski võimaluste piires parandada ning vastuse koostamise aja seisuga on Riigikogu menetluses juba eelnõu¹ koos KrMS § 126¹⁴ muudatustega, mille kohaselt tutvustatakse kahtlustatavale (automaatselt) tema kohta jälitustoiminguga kogutud andmeid hiljemalt kohtueelse menetluse lõpuleviimisel koos kriminaaltoimiku tutvumiseks esitamisega (tutvustamata jätmine on võimalik prokuratuuri loal).

Lugupidamisega
(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Ziehr
nõunik

Martin Ziehr 620 8118
Martin.Ziehr@justdigi.ee

¹ Nn „kohtumenetluse optimeerimise eelnõu“, kättesaadav veebis: [Eelnõu - Riigikogu](#)